UK Health Security Agency

NHS

TB, BCG खोप

र तपाईंको बच्चा

immunisation

the safest way to protect your child

यो पुस्तिका तपाईंको बच्चालाई क्षयरोग (TB) लाग्नबाट बचाउन दिइने BCG (Bacillus Calmette-Guérin) खोपका बारेमा हो।

BCG कस्तो खोप हो?

BCG खोपमा क्षयरोग (TB) लाग्ने ब्याक्टेरिया (जीवाणु) को कमजोर स्वरूप हुन्छ। यो कमजोर भएकाले यसले क्षयरोग (TB) हुँदैन, तर यसले तपाईंको बच्चालाई कहिल्यै क्षयरोग (TB) ले भेटेमा क्षयरोग (TB) को विरुद्ध सुरक्षा (प्रतिरक्षा) को विकास गर्न मद्दत गर्दछ।

BCG खोप विशेषगरी क्षयरोग (TB) मेनिन्जाइटिस (मस्तिष्कको अस्तर सुन्निने) जस्ता दुर्लभ गम्भीर प्रकारका क्षयरोग (TB) बाट बच्चाहरू र साना बच्चाहरूलाई रक्षामा प्रभावकारी हुन्छ।

क्षयरोग (TB) कस्तो रोग हो?

क्षयरोग (TB) एक जीवाणु सम्बन्धी संक्रमण हो; यसले सामान्यतया फोक्सोलाई असर गर्छ तर यसले शरीरको कुनै पनि भागलाई पनि असर गर्न सक्छ। क्षयरोग (TB) लाग्ने कीटाणुले सङ्क्रमण हुँदैमा क्षयरोग (TB) विकसित हुन्छ भन्ने छैन। क्षयरोग (TB) शरीरमा सुस्त गतिमा विकसित हुँदै जान्छ र यसका लक्षणहरू देखिन धेरै महिना लाग्छ।

क्षयरोग (TB) संक्रमण भएका अधिकांश मानिसहरूलाई क्षयरोग (TB) रोग कहिल्यै हुनेछैन। यी मानिसहरूमा, क्षयरोग (TB) जीवाणु जीवनभरिको लागि निस्क्रिय रहन्छ। अन्य मानिसहरूमा (उदाहरणको लागि कमजोर प्रतिरक्षा प्रणाली भएकाहरू), क्षयरोग (TB) किटाणु सक्रिय हुन सक्छन् र क्षयरोग (TB) रोग लाग्न सक्छ। यस देशमा अधिकांश मानिसहरू उपचारपछि पूर्णतया निको हुन्छन्, तर निको हुन धेरै महिना लाग्छ।

क्षयरोग (TB) का लक्षणहरू के-के हुन्?

क्षयरोगले शरीरको कुनै पनि भागमा असर गर्न सक्छ। लक्षणहरू भिन्न हुनेछन् र बच्चाहरूमा रोगको लक्षणहरू वयस्कहरूमा भन्दा फरक हुन सक्छन्। क्षयरोग (TB) एक सङ्क्रामक रोग भएकाले, तपाईंले अरु कसैमा यो रोग देखिएमा पहिचान गर्न सक्नु महत्त्वपूर्ण छ।

तपाईं, तपाईंको बच्चा वा परिवारका अन्य कुनै सदस्यमा तलका मध्ये कुनै लक्षण देखिएको छ भने तपाईंले डाक्टरलाई सम्पर्क गर्नुपर्छ:

- 2 हप्ता भन्दा बढि रहने लगातार खोकी
- ज्वरो
- पसिना आउने, विशेषगरि राती
- थाहै नभई तौल कम हुने
- बच्चाको तौल बढाउन असफल
- थकान र अस्वस्थ हुनुको सामान्य र असामान्य महसुस
- खोक्दा रगत

क्षयरोग (TB) कसरी सर्छ?

फोक्सो वा घाँटीमा सङ्क्रमण भएको व्यक्तिले खोक्दा मात्रै तपाईंमा क्षयरोग (TB) सर्न सक्छ। त्यस्ता व्यक्तिले खोक्दा ब्याक्टेरिया रहेका सूक्ष्म कणहरू निस्कन्छन्। यदि कसैले कणहरूमा श्वास फेर्छ भने उनीहरूलाई पनि संक्रमण हुन सक्छ। यसले संक्रमित व्यक्तिको साथ एक बन्द ठाउँको साझेदारी लिन्छ, उदाहरणको लागि एकै घरमा बस्ने, संक्रमित हुने जोखिममा हुन सक्छन्।

क्षयरोग (TB) कतिको सामान्य छ?

सन् 1950 को दशकमा बेलायतमा प्रत्येक वर्ष 50,000 भन्दा बढी नयाँ मानिसहरूमा क्षयरोग देखिन्थ्यो। आज, यो संख्या घटेर एक वर्षमा मात्र 5,000 भन्दा धेरै नयाँ केसहरू आएका छन्। त्यसैले, तपाईंलाई क्षयरोग (TB) सङ्क्रमण हुने सम्भावना नरहे पनि क्षयरोगका लक्षणका बारेमा हामी सबै सचेत रहनु पर्छ।

क्षयरोग (TB) एक विश्वव्यापी रोग भएकोले विशेष रूपमा महत्त्वपूर्ण छ।

क्षयरोगका बिरामीहरूको उच्च दर रहेका देशमा बसोबास गरेका वा काम गरेका मानिसहरूमा यो रोग लाग्ने जोखिम उच्च हुन्छ। यस्ता परिवारका बालबालिकाहरू आफ्नो समुदायका सङ्क्रमित व्यक्तिहरूसँग नजिकको सम्पर्कमा रहने बढी सम्भावना हुन्छ, चाहे त्यो बेलायतमा होस् वा उनीहरूको देशमा होस्।

मेरो बच्चालाई किन BCG खोप लगाउन भनिएको छ?

बेलायतमा, धेरै अन्य देशहरू जस्तै, BCG क्षयरोग (TB) लागेका मानिसहरूसँग समय बिताउने सम्भावना भएका बच्चाहरूलाई दिइन्छ। यसमा क्षयरोगको दर उच्च रहेको क्षेत्रमा बसोबास गर्ने बच्चाहरू वा क्षयरोगको दर उच्च रहेका देशबाट आएका आमाबुबा वा हजुरबुबा/हजुरआमासँग बस्ने बच्चाहरू सामेल छन् (थप जानकारीको लागि पृष्ठ 7 हेर्नुहोला)।

मेरो बच्चालाई कसरी खोप लगाइन्छ?

तपाईंको बच्चाको देब्रे पाखुराको माथिल्लो भागमा BCG खोप लगाइने छ।

खोप जन्मिने बित्तिकै, सामान्यतया जन्मेको 28 दिनपछि दिइन्छ।

यसका कुनै प्रतिकूल असर (साइड इफेक्ट) छन्?

सुई लगाउने बित्तिकै छालामा फोका देखा पर्ने छ। यसले सुई सही तरिकाले लगाइएको छ भन्ने जनाउँछ।

सुई लगाएको दुईदेखि छ हप्ता भित्र एक सानो दाग देखिनेछ। यो केही दिनसम्म दुख्न सक्छ, तर तपाईंले यसलाई छोप्नु भएन भने विस्तारै निको हुने गर्छ। यसबाट सानो दाग बस्न सक्छ। यो सामान्य हुन्छ।

कहिलेकाहीँ, तपाईंको बच्चाको खोप लगाएको ठाउँमा सानो घाउ हुन सक्छ। यदि यो बगिरहेको तरल पदार्थ हो भने र ढाक्न आवश्यक छ भने पाप्रा रूपहरूमा नहुन्जेल कहिल्यै प्लास्टर नहुने सुक्खा ड्रेसिंग प्रयोग गर्नुहोस्। यो घाउ निको हुन केही महिनासम्म लाग्न सक्छ।

तपाईंलाई चिन्ता लाग्यो वा घाउमा सङ्क्रमण भयो भन्ने लागेमा डाक्टरलाई देखाउनुहोस्।

मेरो बच्चाले BCG खोप लगाउन नहुने कुनै कारण छ?

अन्य खोपमा जस्तै, निम्न अवस्था देखिएमा यो खोप लगाउनु हुँदैन वा खोप लगाउने समय पर सार्नुपर्छ:

- तपाईंको बच्चालाई उच्च ज्वरो आएको छ
- तपाईंको बच्चा सामान्य संक्रमित छालाको स्थितिबाट पीडित छ। (यदि एक्जिमा उपस्थित छ भने, छालाको घाउबाट मुक्त हुने इन्जेक्सन साइट छनौट हुनेछ)

बिरलै मात्र, कमजोर रोग प्रतिरोधात्मक प्रणाली भएका बालबालिकामा खोपमा रहेका ब्याक्टेरियाले गर्दा गम्भीर सङ्क्रमण हुन सक्छ।

तपाईंको बच्चाको प्रतिरोधात्मक प्रणाली कमजोर छ वा कमजोर भएको शङ्का गरिएको छ भने यसबारे तपाईंले डाक्टर वा नर्सलाई बताउनु अत्यन्तै महत्त्वपूर्ण छ। उदाहरणका लागि:

- बच्चाको क्यान्सर वा अन्य गम्भीर स्थितिको उपचार भइरहेको छ
- बच्चाको आमालाई गर्भावस्थामा इम्यूनोसप्रेसिव बायोलोजिकल थेरापी गराएको थियो
- त्यहाँ प्रतिरक्षा प्रणाली (जस्तै एचआइभी, गम्भीर संयुक्त इम्मुनोडिफिसेन्सी Severe Combined Immunodeficiency, SCID) का साथ समस्याहरूको पारिवारिक इतिहास छ
- SCID भएका वा हुनसक्ने बच्चाहरू

कस्ता बच्चालाई BCG खोप दिन आवश्यक छ

यद्यपि यदि तपाईं BCG प्रदान गरिएका सबै बच्चाहरू भएको स्थानमा बस्नुहुन्न भने तपाईंको बच्चालाई अझै पनि खोपको आवश्यकता हुन सक्छ।

तपाईंले तलकामध्ये कुनै पनि प्रश्नको जवाफ '**हो**' भनेर दिनुभयो भने तपाईंले डाक्टर वा नर्सलाई आफ्नो बच्चालाई BCG खोप लगाउने बारे सोधपुछ गर्नुपर्छ।

- तपाईंको बच्चा, बच्चाको आमा, बुबा, हजुरबुबा/हजुरआमा वा तपाईंसँग बस्ने कुनै व्यक्ति क्षयरोगको दर उच्च रहेको देशबाट आउनुभएको छ?
- के तपाईं र तपाईंको बच्चा निम्नलिखित मध्येको एउटा देशमा साथी वा परिवारकहाँ बस्न वा रहन जाँदै हुनुहुन्छ?
- के तपाईंसँग बस्ने जो कोही, वा तपाईंको बच्चासँग धेरै समय बिताउने जो कोही, लाई अहिले क्षयरोग (TB) छ वा हालैका दिनहरूमा क्षयरोग (TB) भएको थियो?

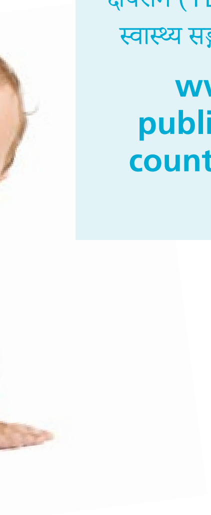

क्षयरोग (TB) को उच्च दर भएका राष्ट्रहरू यहाँ उल्लेखित विश्व स्वास्थ्य सङ्गठन (डब्ल्यूएचओ) को तथ्यांकबाट लिइएको हो:

www.gov.uk/government/publications/tuberculosis-tb-by-country-rates-per-100000-people

के मैले थाहा पाउनुपर्ने अन्य कुनै कुरा छ?

तपाईंको बच्चाले BCG लिँदा पनि 8 हप्ताको उमेरमा आफ्नो नियमित खोप लीन सुरु गर्न सक्छ। तपाईंले आफ्नो बच्चालाई कम्तीमा पनि ३ महिना पछि BCG दिएपछि अर्को इन्जेक्सन नदिने सुनिश्चित गर्नुपर्छ; अन्यथा त्यो क्षेत्रका ग्रन्थीहरू सुन्निन सक्छन्।

भविष्यका सन्दर्भका निम्ति तपाईंको बच्चाको व्यक्तिगत बाल स्वास्थ्य रेकर्ड (रातो पुस्तिका) मा BCG खोप लगाएको रेकर्ड राखिएको छ भन्ने सुनिश्चित गर्नुहोस्।

थप जानकारी

यदि तपाईं क्षयरोग (TB), वा BCG खोप वा अन्य कुनै रोग प्रतिरक्षाको लागि खोप बारेमा थप जानकारी चाहनुहुन्छ भने, आफ्नो डाक्टर, हेल्थ भिजिटर, मिडवाईफ वा नर्ससँग कुरा गर्नुहोस्; वा हाम्रो वेबसाइट **www.nhs.uk/conditions/vaccinations/bcg-tuberculosis-tb-vaccine/** मा जानुहोस्

याद राख्नुहोस्, क्षयरोग (TB) को उपचार गर्न धेरै लामो समय लाग्छ, तर यसलाई रोकथाम गर्न त्यो भन्दा निकै सजिलो छ।

NHS

© Crown copyright 2021
2021SCTBNE Nepali 75 2p Sept 2021 (APS).
थप प्रति मगाउन, कृपया Health Publications
www.healthpublications.gov.uk
मा जानुहोस् वा 0300 123 1002, 0300 123 1003 (बिहान 8 बजेदेखि साँझ 6 बजेसम्म, सोमबारदेखि शुक्रबार) मा कल गर्नुहोस्।

www.nhs.uk/vaccinations